

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળાની સ્થાપના ભારતના રાષ્ટ્રપિતા પરમ પૂજ્ય મહાત્મા ગાંધીએ વર્ષ ૧૯૧૫ માં અમદાવાદ ખાતે સાબરમતી નદીના કિનારે કરી હતી. ખેડૂતો અને પશુપાલકોને આર્થિક રીતે સમૃદ્ધ કરવાના પૂજ્ય ગાંધીબાપુના સપનાને સાકાર કરવા માટે સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળાનો વહિવટ વર્ષ ૧૯૭૩માં નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડને સોંપવામાં આવ્યો.

ઉચ્ચ દૂધ ઉત્પાદન ક્ષમતાવાળા પશુઓ મારફતે પશુપાલન કરી ખેડૂતો સુખી સમ્પન્ન થાય તે માટે “ઓલાદ સુધારણા” કાર્યક્રમને લક્ષ્યમાં રાખીને નેશનલ ડેરી ડેવલપમેન્ટ બોર્ડ એ ૧૯૭૬માં બીડજ કાર્મ ખાતે સીમેન સ્ટેશનની સ્થાપના કરી. આજે સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા એ વિશ્વની પ્રથમ કમાંકની ફોજન સીમેન ડોઝ બનાવતી સંસ્થા તરીકે નામાંકિત થયેલ છે. ફોજન સીમેન ડોઝની ગુણવત્તાનું નિયમન કરતી ભારત સરકારની સંસ્થા “સેન્ટ્રલ મોલીટરીંગ યુનિટ” દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૫ થી સતત “એ” ગ્રેડ પ્રદાન કરવામાં આવેલ છે.

નર બરયાંની પસંદગી શુદ્ધ ઓલાદના ગુણો ધરાવતી માતાના ઉત્તમ દૂધના રેકોર્ડના આધારે કરવામાં આવે છે. આ માટે સંસ્થા તરફથી પ્રોજની ટેસ્ટીંગ અને પેડીગ્રી સીલેક્શન કાર્યક્રમ ચલાવવામાં આવે છે. નર બરચુ તથા તેની માતાને કોઈ ચેપી રોગો કે વંશ વારસાગત ખામીની કોઈ બીમારી નથી તેના માટે સંખ્યાબંધ વૈજ્ઞાનિક પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે. આવા શ્રેષ્ઠ સાંઠ/પાડાને આદર્શ રહેઠાણમાં વૈજ્ઞાનિક ઢબે માવજત તથા પોષણ પુરુ પાડવામાં આવે છે.

પાડા/સાંઠ પાસેથી અઠવાડિયામાં માત્ર બે દિવસ સીમેન એકત્ર કરવામાં આવે છે અને તેમાંથી સીમેન ડોઝ તૈયાર કરવામાં આવે છે. આંતરરાષ્ટ્રીય ધારા ધોરણોને અનુસાર તૈયાર કરેલ આધુનિક લેબોરેટરીમાં ઓટોમેટિક મશીન દ્વારા સીમેન ડોઝ ભરવામાં આવે છે તથા સીમેનની દરેક સ્ટ્રો (નળી) ઉપર બુલની તમામ વિગત છાપવામાં આવે છે. તૈયાર થયેલ સીમેન ડોઝને પ્રવાહિ નાઈટ્રોજનના માઈનસ ૧૯૬ ડિગ્રી તાપમાને થીજવવામાં આવે છે જેથી તેનો વર્ષોના વર્ષો સુધી ઉપયોગ થઈ શકે છે. માઈનસ ૧૯૬ ડિગ્રીએ થીજવેલા વિર્યના ડોઝ ને ૧ મહિના સુધી લેબોરેટરીમાં જ રાખવામાં આવે છે અને તેના ઉપર વિવિધ ક્લોલીટી કંટ્રોલના પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે. ક્લોલીટી કંટ્રોલના ટેસ્ટ પાસ કર્યા પછી જ સીમેન ડોઝને કૃત્રિમ બીજદાનમાં ઉપયોગ માટે પ્રમાણિત કરવામાં આવે છે. આવા ઉત્તમ સીમેન ડોઝથી આપની ગાય/ભેંસનું બીજદાન કરવામાં આવે છે.

કૃત્રિમ વિર્યદાનમાં ઉપયોગમાં લેવાતી સીમેન સ્ટ્રો (નળી)

પશુપાલક મિત્રો માટે ખાસ નોંધ :

કૃત્રિમ બીજદાન પદ્ધતિનો આવિષ્કાર ગાય/ભેંસને ગાભણ કરવાના આશયથી નહીં પરંતુ આગાળની પેટીમાં વધુ દૂધ આપતી ઓલાદ પેદા કરવા માટે થયેલો છે. આપના પશુમાં બીજદાનના ડોઝ સર્વોત્તમ પાડા/ખૂંટ ના વપરાય તેની ખાત્રી કરશો.

જાન્યુઆરી-૨૦૧૬

માગસર - પોષ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																								
39 પોષ વદ - ૭	<table border="1"> <tr><th colspan="6">દિવસના ચોઘડીયા</th></tr> <tr><th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>ગુરુ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th></tr> <tr><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td></tr> <tr><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td></tr> <tr><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td></tr> <tr><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td></tr> <tr><td>ભાવ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td></tr> <tr><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td></tr> <tr><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td></tr> <tr><td>ભાવ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td></tr> </table>	દિવસના ચોઘડીયા						રવિ	સોમ	મંગળ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	<table border="1"> <tr><th colspan="6">રાત્રીના ચોઘડીયા</th></tr> <tr><th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>ગુરુ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th></tr> <tr><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td></tr> <tr><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td></tr> <tr><td>ભાવ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td></tr> <tr><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td></tr> <tr><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td></tr> <tr><td>ભાવ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td></tr> <tr><td>સુખ</td><td>વ્યા</td><td>ભાવ</td><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td></tr> <tr><td>વેગ</td><td>અમૃત</td><td>વેગ</td><td>લાલ</td><td>સુખ</td><td>વ્યા</td></tr> </table>	રાત્રીના ચોઘડીયા						રવિ	સોમ	મંગળ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	● પૂનમ ● અમાસ		9 માગસર વદ - ૭	2 માગસર વદ - ૮
દિવસના ચોઘડીયા																																																																																																																														
રવિ	સોમ	મંગળ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																									
અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા	ભાવ																																																																																																																									
ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ																																																																																																																									
સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ																																																																																																																									
વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા																																																																																																																									
ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત																																																																																																																									
સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ																																																																																																																									
વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા																																																																																																																									
ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત																																																																																																																									
રાત્રીના ચોઘડીયા																																																																																																																														
રવિ	સોમ	મંગળ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																									
સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ																																																																																																																									
વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા																																																																																																																									
ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત																																																																																																																									
સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ																																																																																																																									
વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા																																																																																																																									
ભાવ	સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત																																																																																																																									
સુખ	વ્યા	ભાવ	વેગ	અમૃત	વેગ																																																																																																																									
વેગ	અમૃત	વેગ	લાલ	સુખ	વ્યા																																																																																																																									
3 માગસર વદ - ૯	4 માગસર વદ - ૧૦	5 માગસર વદ - ૧૧	6 માગસર વદ - ૧૨	7 માગસર વદ - ૧૨	8 માગસર વદ - ૧૩	9 માગસર વદ - ૧૪/૩૦																																																																																																																								
10 પોષ સુદ - ૧	11 પોષ સુદ - ૨	12 પોષ સુદ - ૩	13 પોષ સુદ - ૪	14 મકર સકાતિ-ધનુર્માસ સમાપ્તિ પોષ સુદ - ૫	15 પોષ સુદ - ૬	16 પોષ સુદ - ૭																																																																																																																								
17 પોષ સુદ - ૮	18 પોષ સુદ - ૯	19 પોષ સુદ - ૧૦	20 પોષ સુદ - ૧૧	21 પોષ સુદ - ૧૨	22 પોષ સુદ - ૧૩	23 પોષ સુદ - ૧૪/૧૫																																																																																																																								
24 પોષ વદ - ૧	25 પોષ વદ - ૧	26 ભારત પ્રજાસત્તાક દિન પોષ વદ - ૨	27 પોષ વદ - ૩	28 પોષ વદ - ૪	29 પોષ વદ - ૫	30 પોષ વદ - ૬																																																																																																																								

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

યોજનાનો ઉદ્દેશ

સૌરાષ્ટ્ર/કાઠીયાવાડ વિસ્તારની સ્થાનિક અને ખુબ જ લોકપ્રિય એવી ગીર ગાય તથા જાફરાબાદી ભેંસોની ઓલાદ સુધારવા માટે, આગામી પેઢીના બચ્ચાઓમાં વધુ દૂધ ઉત્પાદનના શ્રેષ્ઠ આનુવંશિક ગુણ મેળવવા માટે આ કાર્યક્રમ શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

યોજનાનું અમલીકરણ

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા મારફતે આપના વિસ્તારોમાં આ યોજનાનું અમલીકરણ કરવામાં આવે છે. એસ.એ.જી. ના ટૂંકા નામથી પ્રચલિત સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા એ વિશ્વકક્ષાની સર્વોત્તમ ટેકનોલોજીનો સમન્વય કરી દૂધાળા પશુઓના જીનેટિક વિકાસ માટેના ઉત્કૃષ્ટ કેન્દ્ર તરીકે સ્થાપિત થયેલ સંસ્થા છે. દૂધાળા પશુઓની આગળની પેઢીમાં દૂધ ઉત્પાદન ક્ષમતા વધારવા માટે શ્રેષ્ઠ આનુવંશિક ગુણો ધરાવતા નર સાંઢ/પાડાની ગુણવત્તા ઉપર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવે છે. આપના ગામમાં શ્રેષ્ઠ ગીર સાંઢ તથા જાફરાબાદી પાડાનું બીજ ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે. સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળાએ નિયુક્ત કરેલ બીજદાન કાર્યકર આપના પશુઓને ઘેર બેઠા કૃત્રિમ બીજદાન સેવા પૂરી પાડે તેવી વ્યવસ્થા ગોઠવવામાં આવેલ છે. જેનો મહત્તમ લાભ લઈ ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમનો લાભ મેળવો.

યોજનાના અંગભૂત ઘટકો :

આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે દૂધ ઉત્પાદનનો ગુણએ પેઢી દર પેઢી વારસમાં ઉતરે છે અને નક્કર પશુ સંવર્ધન કાર્યક્રમ વગર ઓલાદ સુધારણા શક્ય નથી તેથી આ કાર્યક્રમને ચલાવવા માટે પશુઓની ઉત્પાદનલક્ષી તથા સંવર્ધનલક્ષી માહિતીની નોંધણી આવશ્યક છે અને તેના માટે પશુઓની ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરવી જરૂરી છે. ભારત સરકારે આ માટે પશુઓના કાને ૧૨ આંકડાની પ્લાસ્ટીકની કડી લગાવવાનું અનિવાર્ય કરેલ છે અને કડી લગાવ્યા બાદ જે તે પશુની સંપૂર્ણ વિગત કોમ્પ્યુટરમાં ઓનલાઈન નોંધવામાં આવે છે. પશુમાં જે કોઈ ઉત્પાદનલક્ષી અથવા સંવર્ધનલક્ષી કાર્ય થયેલ હોય તેની નિયમિત નોંધણી ઓનલાઈન થાય છે. પશુની વિવિધાન બાબત, ગર્ભ નિદાન બાબત, વિચારણ બાબત કે દૂધ ઉત્પાદન બાબતની માહિતી કડીના આધારે ઓનલાઈન દાખલ કરવામાં આવે છે. દૂધ નોંધણીના આધારે આ વિસ્તારની શ્રેષ્ઠ ગીર ગાય અને શ્રેષ્ઠ જાફરાબાદી ભેંસ અલગ તારવવામાં આવે છે જેને ઉચ્ચકોટીના સાંઢ/પાડાથી ફેળવીને બીજ પેઢીના નર બચ્ચાં પેદા કરવામાં આવશે. જે આગળ જતાં ભાવી પેઢીના સંવર્ધનમાં અને ઓલાદ સુધારવામાં ઉપયોગી થશે.

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ફેબ્રુઆરી-૨૦૧૬

પોષ - મહા ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
	૧ પોષ વદ - ૮	૨ પોષ વદ - ૯	૩ પોષ વદ - ૧૦	૪ પોષ વદ - ૧૧	૫ પોષ વદ - ૧૨	૬ પોષ વદ - ૧૩
૭ પોષ વદ - ૧૪	૮ પોષ વદ - ૩૦	૯ મહા સુદ - ૧	૧૦ મહા સુદ - ૨	૧૧ મહા સુદ - ૩	૧૨ મહા સુદ - ૪/૫	૧૩ મહા સુદ - ૬
૧૪ મહા સુદ - ૭	૧૫ મહા સુદ - ૮	૧૬ મહા સુદ - ૯	૧૭ મહા સુદ - ૧૦	૧૮ મહા સુદ - ૧૧	૧૯ મહા સુદ - ૧૨	૨૦ મહા સુદ - ૧૩
૨૧ મહા સુદ - ૧૪	૨૨ મહા સુદ - ૧૫	૨૩ મહા વદ - ૧	૨૪ મહા વદ - ૨	૨૫ મહા વદ - ૩	૨૬ મહા વદ - ૪	૨૭ મહા વદ - ૪
૨૮ મહા વદ - ૫	૨૯ મહા વદ - ૬					

દિવસના ચોષડીયા						
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
દિવસે અમુક વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ

રાત્રીના ચોષડીયા						
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ
વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ	વેગ વામ

● પૂનમ
● અમાસ

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ માટે સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા દ્વારા આપના ગામમાં ચાલતી પ્રવૃત્તિઓ

- વિશ્વસ્તરીય ટેકનોલોજીથી સજ્જ અને વિર્ય ઉત્પાદનમાં વિશ્વમાં નંબર-૧ એવા સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળાના શ્રેષ્ઠ પાડા/સાંઠનું બીજ અમારા બીજદાન કાર્યકર પાસે ઉપલબ્ધ છે અને આપને ઘેર બેઠાં કૃત્રિમ બીજદાનની સેવા આપવામાં આવે છે.
- વિર્યદાન પહેલાં પશુની નોંધણી કરી ૧૨ આંકડાની પ્લાસ્ટીકની કડી લગાવવામાં આવે છે.
- કડી લગાવેલ પશુની સમયાંતરે ગર્ભનિદાન તપાસ તથા વિચારણા ફોલોઅપ.
- વિર્યદાનથી જન્મેલ માદા બચ્ચાંને કાને કડી લગાવી નોંધણી.
- ગાય/ભેસના સંપૂર્ણ વેતરના દૂધની નોંધણી પૂર્ણ થયા બાદ જે તે પશુ માલિકને રૂપિયા ૧૦૦૦/-નું પ્રોત્સાહન.
- દૂધ નોંધણીના આધારે આપણા વિસ્તારની શ્રેષ્ઠ ગીર ગાય/જાફરાબાદી ભેસને અલગ તારવવામાં આવે છે જેને ઉત્તમ કક્ષાના ગીર સાંઠ/જાફરાબાદી પાડાના બીજથી ફેળવીને આગળની પેઢીના નર બચ્ચાં પેદા કરવામાં આવે છે.
- ખાસ સંવર્ધનથી પેદા કરેલ આવા નર બચ્ચાંની પહેલા પિતૃત્વની ખરાઈ કર્યા બાદ શારીરિક તથા ચેપી રોગ બાબતોની લેબોરેટરી તપાસ પૂરી કરી આવા રોગમૂક્ત નર બચ્ચાંની ખરીદી કરવામાં આવશે અને આગળ જતાં તેમનું બીજ આગામી પેઢીના વધુ દૂધ આપતા માદા જાનવરો પેદા કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવશે.
- આપના ગામમાં ગ્રામસભાનું આયોજન કરી વૈજ્ઞાનિક ઢબે પશુપાલનનો વ્યવસાય કરવા માટે જરૂરી માર્ગદર્શન અમારા નિષ્ણાંત પશુચિકિત્સક દ્વારા આપવામાં આવે છે.
- વારંવાર ઉથલા મારતા અને ગર્ભધારણ ન કરતા પશુઓમાં વિનામૂલ્યે નિદાન, સલાહ તથા સારવાર આપવામાં આવે છે.
- પાડી/વાછરડીના વૈજ્ઞાનિક ઢબે ઉછેરનું માર્ગદર્શન કાફરેલીના માધ્યમથી આપવામાં આવે છે અને ભાગ લેનાર પશુપાલકોને પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવે છે. દરેક પશુ પાલકોને આથી નમ્ર નિવેદન છે કે તેઓ અમારા બીજદાન કાર્યકરને સંપૂર્ણ સહકાર આપી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમમાં સહભાગી બને

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળાની વિવિધ ઈનપુટ સેવાઓનો લાભ મેળવો.

માર્ચ-૨૦૧૬

મહા - ફાગણ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																														
● પૂનમ ● અમાસ		૧ મહા વદ - ૭	૨ મહા વદ - ૮	૩ મહા વદ - ૯	૪ મહા વદ - ૧૦	૫ મહા વદ - ૧૧																																																																																																																														
૬ મહા વદ - ૧૨	૭ મહા શિવરાત્રી મહા વદ - ૧૩	૮ મહા વદ - ૧૪	૯ મહા વદ - ૩૦/૧	૧૦ ફાગણ સુદ - ૨	૧૧ ફાગણ સુદ - ૩	૧૨ ફાગણ સુદ - ૪																																																																																																																														
૧૩ ફાગણ સુદ - ૫	૧૪ ફાગણ સુદ - ૬	૧૫ ફાગણ સુદ - ૭	૧૬ ફાગણ સુદ - ૮	૧૭ ફાગણ સુદ - ૯	૧૮ ફાગણ સુદ - ૧૦	૧૯ ફાગણ સુદ - ૧૧																																																																																																																														
૨૦ ફાગણ સુદ - ૧૨	૨૧ ફાગણ સુદ - ૧૩	૨૨ ફાગણ સુદ - ૧૪	૨૩ ફાગણ સુદ - ૧૫	૨૪ ફાગણ વદ - ૧	૨૫ ફાગણ વદ - ૨	૨૬ ફાગણ વદ - ૩																																																																																																																														
૨૭ ફાગણ વદ - ૪	૨૮ ફાગણ વદ - ૫	૨૯ ફાગણ વદ - ૬	૩૦ ફાગણ વદ - ૬	૩૧ ફાગણ વદ - ૭	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="7">દિવસના ચોઘડીયા</th> <th colspan="7">રાત્રીના ચોઘડીયા</th> </tr> <tr> <th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>બુધ</th><th>ગુરૂ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th> <th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>બુધ</th><th>ગુરૂ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>દિવેન</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td> <td>રવિ</td><td>સોમ<td>મંગળ<td>બુધ<td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td></td></td></td></tr> <tr> <td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td> <td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td> </tr> <tr> <td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td> <td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td> </tr> <tr> <td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td> <td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td> </tr> <tr> <td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td> <td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td> </tr> <tr> <td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td> <td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td> </tr> <tr> <td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td><td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td> <td>વેન</td><td>બાલ</td><td>કુળ</td><td>વદ</td><td>ભા</td><td>વિદેવ</td><td>અમૃત</td> </tr> </tbody> </table>		દિવસના ચોઘડીયા							રાત્રીના ચોઘડીયા							રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	દિવેન	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	રવિ	સોમ <td>મંગળ<td>બુધ<td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td></td></td>	મંગળ <td>બુધ<td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td></td>	બુધ <td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td>	ગુરૂ <td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td>	શુક્ર <td>શનિ</td>	શનિ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત
દિવસના ચોઘડીયા							રાત્રીના ચોઘડીયા																																																																																																																													
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																							
દિવેન	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	રવિ	સોમ <td>મંગળ<td>બુધ<td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td></td></td>	મંગળ <td>બુધ<td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td></td>	બુધ <td>ગુરૂ<td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td></td>	ગુરૂ <td>શુક્ર<td>શનિ</td> </td>	શુક્ર <td>શનિ</td>	શનિ																																																																																																																							
વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ																																																																																																																							
ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત																																																																																																																							
વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ																																																																																																																							
ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત																																																																																																																							
વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત	ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ																																																																																																																							
ભા	વિદેવ	અમૃત	વેન	બાલ	કુળ	વદ	વેન	બાલ	કુળ	વદ	ભા	વિદેવ	અમૃત																																																																																																																							

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

કૃત્રિમ બીજદાનના ફાયદા અને નૈસર્ગિક પ્રજનના ગેરફાયદા

કૃત્રિમ બીજદાન	નૈસર્ગિક પ્રજનન
● સાંઢ/પાડાની વંશાવલીની સચોટ માહિતી હોય છે.	આવી માહિતી ઉપલબ્ધ હોતી નથી
● બીજદાનથી જન્મ લેનાર પાડી/વાછરડી ઉચ્ચ ઓલાદની હોય છે.	આવી કોઈ ખાત્રી હોતી નથી
● સાંઢ/પાડાથી આગામી પેઢીમાં જન્મનાર બચ્ચાંઓમાં વારસાગત કોઈ ખોડ-ખાંપણ આવે નહીં તેનું વૈજ્ઞાનિક પરિક્ષણ પહેલેથી કરવામાં આવે છે.	આવું કોઈ પરિક્ષણ કરેલું હોતું નથી
● ટીબી, આંતરડાની ટીબી, ચેપી ગર્ભપાત જેવી અનેક બિમારીઓ માટે સાંઢ/પાડાનું નિયમિત લેબોરેટરી પરીક્ષણ કરવામાં આવે છે.	આવું કોઈ બિમારી માટે પરિક્ષણ થયેલ હોતું નથી.
● જંતુરહીત સાધનોની મદદથી તથા ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળા બીજથી બીજદાન કરવામાં આવતું હોઈ ચેપ લાગવાની શક્યતા નહિવત છે.	સાંઢ / પાડા દ્વારા ચેપવાળું પશુ ફળવેલ હોય તો ત્યારબાદ ફળેલ રોગ મુક્ત પશુઓને પણ ચેપ લાગવાની પૂરેપૂરી શક્યતા હોય છે.
● આ પદ્ધતિથી માદા પશુને કોઈ નુકશાન થતું નથી.	નર-માદાના કદમાં મોટો તફાવત હોય તો આ પદ્ધતિ જોખમી છે.
● બીજદાન વખતે માદા પ્રજનન અંગોની તપાસ થતી હોવાથી ગર્ભાશયમાં ચેપ તથા અન્ય બિમારીનું નિદાન અને સારવાર થઈ શકે છે.	ગર્ભાશયની બિમારીનું નિદાન થઈ શકતું નથી.
● આ પદ્ધતિમાં દરેક ડોઝ માદા પશુને ગાભણ કરવા સક્ષમ હોય છે.	એક સાંઢ/પાડા દ્વારા વર્ષમાં વધુમાં વધુ ૩૦૦ માદા ગાભણ થઈ શકે છે.
● આ પદ્ધતિ ખૂબ જ સરળ, સસ્તી તથા ઘર આંગણે ઉપલબ્ધ છે.	માદા પશુને સાંઢ/પાડા પાસે લઈ જવું પડતું હોઈ સમય, પૈસા અને માનવબળનો વ્યય થાય છે.

ઓલાદ સુધાર પ્રગતિનો આધાર, કૃત્રિમ બીજદાન સિવાય નહીં ઉદ્યાર

એપ્રિલ-૨૦૧૬

ફાગણ - ચૈત્ર ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																															
<p>● પૂનમ</p> <p>● અમાસ</p>	<p>દિવસના ચોઘડીયા</p> <table border="1"> <tr><td>રવિ</td><td>સોમ</td><td>મંગળ</td><td>બુધ</td><td>શુક્ર</td><td>શનિ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> </table>	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	<p>રાત્રીના ચોઘડીયા</p> <table border="1"> <tr><td>રવિ</td><td>સોમ</td><td>મંગળ</td><td>બુધ</td><td>શુક્ર</td><td>શનિ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> <tr><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td><td>વિદેવ</td></tr> </table>	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ				૧	૨
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ	વિદેવ																																																																																																																																
ફાગણ વદ - ૧૦/૧૧	ફાગણ વદ - ૧૨	ફાગણ વદ - ૧૩	ફાગણ વદ - ૧૪	ફાગણ વદ - ૩૦	ચૈત્ર સુદ - ૧	ચૈત્ર સુદ - ૨/૩																																																																																																																															
૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯																																																																																																																															
ચૈત્ર સુદ - ૪	ચૈત્ર સુદ - ૫	ચૈત્ર સુદ - ૬	ચૈત્ર સુદ - ૭	ચૈત્ર સુદ - ૮	રામનવમી ચૈત્ર સુદ - ૯	ચૈત્ર સુદ - ૧૦																																																																																																																															
૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬																																																																																																																															
ચૈત્ર સુદ - ૧૧	ચૈત્ર સુદ - ૧૨	ચૈત્ર સુદ - ૧૩	ચૈત્ર સુદ - ૧૪	ચૈત્ર સુદ - ૧૪	હનુમાન જયંતિ ચૈત્ર સુદ - ૧૫	ચૈત્ર વદ - ૧																																																																																																																															
૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦																																																																																																																															
ચૈત્ર વદ - ૨	ચૈત્ર વદ - ૩	ચૈત્ર વદ - ૪	ચૈત્ર વદ - ૫	ચૈત્ર વદ - ૬	ચૈત્ર વદ - ૭	ચૈત્ર વદ - ૮																																																																																																																															

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

ગળસૂંદો એક જીવલેણ રોગ છે.

રોગના લક્ષણો

તાવ, ધ્રુજારી, લાળ પડવી, આંખ-નાકમાંથી પાણી પડવું તથા જડબાની નીચે/ગળાના નીચેના ભાગ સુધી સોજો જોવા મળે છે.

રોગની ગંભીરતા

આ રોગની ઝપટમાં આવેલ પશુઓમાં મૃત્યુદર ઘણો જ ઊંચો હોય છે. (ગલભગ ૮૦ થી ૮૫%) મોટેભાગે પશુ ૨૦ થી ૩૦ કલાકમાં મૃત્યુ પામે છે.

રસીકરણ
એકમાત્ર
ઉપાય

ગળાના ભાગમાં સોજો

રસીકરણનો સમય :

દર વર્ષે મે-જૂન મહિનામાં એટલે કે ચોમાસા પહેલાં

આવો આપણે સૌ આ રસીકરણ અભિયાનમાં જોડાઈએ અને આપણા મહામૂલા પશુઓને રસીકરણ કરાવી રોગમાંથી બચાવીએ.

સરકારશ્રી તરફથી આ રસી વિના મૂલ્યે મૂકવામાં આવે છે જે માટે નજીકના પશુ દવાખાનાનો સંપર્ક કરવો.

જન જનમાં બસ એક નારો, રસી મુકાવો પશુ ઊગારો

મે-૨૦૧૬

ચૈત્ર - વૈશાખ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																															
૧ ચૈત્ર વદ - ૯	૨ ચૈત્ર વદ - ૧૦	૩ ચૈત્ર વદ - ૧૧	૪ ચૈત્ર વદ - ૧૨	૫ ચૈત્ર વદ - ૧૩/૧૪	૬ ચૈત્ર વદ - ૩૦	૭ વૈશાખ સુદ - ૧																																																																																																															
૮ વૈશાખ સુદ - ૨	૯ વૈશાખ સુદ - ૩	૧૦ વૈશાખ સુદ - ૪	૧૧ વૈશાખ સુદ - ૫	૧૨ વૈશાખ સુદ - ૬	૧૩ વૈશાખ સુદ - ૭	૧૪ વૈશાખ સુદ - ૮																																																																																																															
૧૫ વૈશાખ સુદ - ૯	૧૬ વૈશાખ સુદ - ૧૦	૧૭ વૈશાખ સુદ - ૧૧	૧૮ વૈશાખ સુદ - ૧૨	૧૯ વૈશાખ સુદ - ૧૩	૨૦ વૈશાખ સુદ - ૧૪	૨૧ વૈશાખ સુદ - ૧૫																																																																																																															
૨૨ વૈશાખ વદ - ૧	૨૩ વૈશાખ વદ - ૨	૨૪ વૈશાખ વદ - ૨	૨૫ વૈશાખ વદ - ૩	૨૬ વૈશાખ વદ - ૪	૨૭ વૈશાખ વદ - ૫	૨૮ વૈશાખ વદ - ૬																																																																																																															
૨૯ વૈશાખ વદ - ૭/૮	૩૦ વૈશાખ વદ - ૮	૩૧ વૈશાખ વદ - ૧૦	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="7">દિવસના ચોષડીયા</th> </tr> <tr> <th>રવિ</th> <th>સોમ</th> <th>મંગળ</th> <th>બુધ</th> <th>ગુરુ</th> <th>શુક્ર</th> <th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>વિદેવન મયુક વામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> </tbody> </table>		દિવસના ચોષડીયા							રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	વિદેવન મયુક વામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="7">રાત્રીના ચોષડીયા</th> </tr> <tr> <th>રવિ</th> <th>સોમ</th> <th>મંગળ</th> <th>બુધ</th> <th>ગુરુ</th> <th>શુક્ર</th> <th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> <tr> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> <td>વેગ કામ</td> </tr> </tbody> </table>	રાત્રીના ચોષડીયા							રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ
દિવસના ચોષડીયા																																																																																																																					
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																															
વિદેવન મયુક વામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
રાત્રીના ચોષડીયા																																																																																																																					
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															
વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ	વેગ કામ																																																																																																															

કોડિનાર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

આ મહિનામાં ગળસૂંદાની રસી મૂકાવવાનું ચૂકતા નહીં.

ભાવનગર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

પશુ પાલન માટે સોનેરી સૂચનો

કૃમિનાશક દવાથી થતા ફાયદા

- બચ્ચાંમાં દૈનિક શારીરિક વિકાસનો દર વધે
- નાનાં બચ્ચાંનો મરણનો દર ઘટે
- પ્રથમ વિયાજની ઉંમર ઘટે
- રોગ પ્રતિકારક શક્તિનો વિકાસ થાય
- પશુદીઠ દૂધ ઉત્પાદન વધે
- પાચનશક્તિ તથા કાર્યશક્તિમાં વધારો

કૃમિનાશક દવા આપવાનું સમય-પત્રક

પ્રથમ ડોઝ

જન્મના ૧૫ થી ૨૧મા દિવસે

બીજો ડોઝ

દોઢ થી ૨ માસની ઉંમરે

ત્રીજો ડોઝ

૫ માસની ઉંમરે ત્યારબાદ
૧ વર્ષની ઉંમર બાદ
વર્ષમાં બે વખત,
ઓમાસા પહેલાં અને પછી

પશુઓમાં શરીરમાં કૃમિ હોય તો શું થાય ?

- દૂધ ઉત્પાદન ઘટે
- સ્વાસ્થ્ય નબળુ થાય
- પાચન શક્તિ નબળી પડે
- આફરો રહે / ક્યારેક કબજિયાત થાય (મૃત્યુ પણ થાય)
- રોગ પ્રતિકારક શક્તિ ઘટે
- વારંવાર ઝાડા થાય / ઝાડામાં દુર્ગંધ આવે
- પશુ જમીન ચાટે / માટી ખાય
- કૃમિ પોતાના વિકાસ માટે શરીરમાં રહેલ ખનીજ તત્ત્વોનો ઉપયોગ કરતા હોવાથી પશુઓમાં તેની ઉણપ સર્જાય, પરિણામે પશુઓનું વેતરમાં આવવા અને ગાભણ રહેવા સંબંધી તકલીફો થાય.

નોંધ :

કૃમિનાશક દવા માત્ર બીજદાન કાર્યકર અથવા પશુચિકિત્સકની સલાહ બાદ જ આપવી.

ખેતી બચાવીએ નિંદામણથી, પશુ બચાવીએ કૃમિ નિવારણથી

જુન-૨૦૧૬

વૈશાખ - જેઠ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ
			૧	૨	૩	૪
			૧	૨	૩	૪
૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧
૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫
૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦		

કોડિનાર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

આ મહિનામાં કૃમિનાશક દવાનો ડોઝ આપવાનું ચૂકતા નહીં.

ભાવનગર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

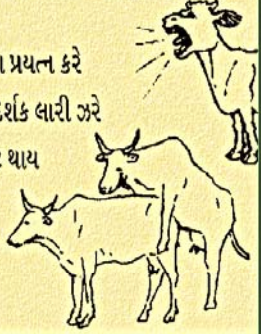
રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

પશુ પ્રજનન માટે સોનેરી સૂચનો

માદા પશુઓમાં વેતર (ગરમી) ઓળખવાના ચિન્હો

કૃત્રિમ બીજદાન કરાવવાનો યોગ્ય સમય

- પશુ બેચેન રહે અને ખોરાક ઓછો ખાય
- વારંવાર ભાંભરે તથા અન્ય પશુ ઉપર કુદવા પ્રયત્ન કરે
- વારંવાર પેશાબ કરે અને ચીકણી તથા પારદર્શક લારી ઝરે
- દૂધ આપતા પશુઓમાં દૂધ કે ફેટની વધઘટ થાય
- પશુ ડબકાયેલું રહે

- વેતર (ગરમી)ના લક્ષણ શરૂ થયાના ૧૨ થી ૧૮ કલાક બાદ કૃત્રિમ બીજદાન કરાવવું.
- જો પશુ સવારે વેતર (ગરમી)માં આવ્યું હોય તો સાંજે અને સાંજે ગરમીમાં આવ્યું હોય તો બીજા દિવસે સવારે કૃત્રિમ બીજદાન કરાવવાથી ઉચુ ગર્ભધારણ પરિણામ મળે છે.
- વહેલું બીજદાન કરાવવાથી અથવા ગરમીમાંથી ઉતરી ગયા બાદ બીજદાન કરાવવાથી સારુ પરિણામ મળતું નથી.

કૃત્રિમ બીજદાન પછીની માવજત :

ઉચુ ગર્ભધારણ પરિણામ મેળવવા આટલું કરો :

- લીલો-સુકો ચારો જરૂરી માત્રામાં
- પૂરતા પ્રમાણમાં દાણ તથા મીનરલ પાવડર આહારમાં આપો.
- જરૂરી માત્રામાં પીવાનું પાણી મળી રહે તેવી વ્યવસ્થા રાખો.
- પશુને ઠંડી તથા હવા ઉજાસવાળી જગ્યાએ રાખો.
- ૧૮ થી ૨૧ દિવસે પાછું ફરે છે કે કેમ તે ધ્યાન રાખો.

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

જુલાઈ-૨૦૧૬

જેઠ - અષાઠ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
39 અષાઠ વદ - ૧૨/૧૩	● પૂનમ ● અમાસ	દિવસના ચોઘડીયા રવિ સોમ મંગળ બુધ ગુરૂ શનિ દિવસ અમુક એવ વામ સુખ વામ કામ શુક્ર	રાત્રીના ચોઘડીયા રવિ સોમ મંગળ બુધ ગુરૂ શનિ શુક્ર		9 જેઠ વદ - ૧૨	૨ જેઠ વદ - ૧૩
3 જેઠ વદ - ૧૪	4 જેઠ વદ - ૩૦	5 અષાઠ સુદ - ૧	6 રથચાત્રા અષાઠ સુદ - ૨	7 અષાઠ સુદ - ૩	8 અષાઠ સુદ - ૪	9 અષાઠ સુદ - ૫
10 અષાઠ સુદ - ૬	11 અષાઠ સુદ - ૭	12 અષાઠ સુદ - ૮	13 અષાઠ સુદ - ૯	14 અષાઠ સુદ - ૧૦	15 અષાઠ સુદ - ૧૧	16 અષાઠ સુદ - ૧૨
17 અષાઠ સુદ - ૧૩	18 અષાઠ સુદ - ૧૪	19 અષાઠ સુદ - ૧૫	20 અષાઠ વદ - ૧	21 અષાઠ વદ - ૨	22 અષાઠ વદ - ૩	23 અષાઠ વદ - ૪
24 અષાઠ વદ - ૫	25 અષાઠ વદ - ૬	26 અષાઠ વદ - ૭	27 અષાઠ વદ - ૮	28 અષાઠ વદ - ૯	29 અષાઠ વદ - ૧૦	30 અષાઠ વદ - ૧૧

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

કૃત્રિમ બીજદાન સેવા માટેની પ્રમાણિત કાર્ય પદ્ધતિ

કૃત્રિમ બીજદાનથી વધુ સાફ ગર્ભધારણ તથા વધુ દૂધ ઉત્પાદન ક્ષમતાવાળા આવનાર પેઢીના પશુ પ્રાપ્ત કરવા બીજદાન કર્મચારીને નીચે જણાવેલ કાર્યપદ્ધતિનું અમલીકરણ કરવા અનુરોધ કરો.

(૧) બીજ (વિર્યનો ડોઝ) ને સુરક્ષિત રાખવા માટે પ્રવાહી નાઈટ્રોજનના વિશેષ પાત્રમાં રાખવું આવશ્યક છે. બીજદાન કર્મચારી કે જેઓ ખિસ્સામાં, થર્મોસમાં, બરફ કે પાણીમાં બીજ રાખતા હોય, તેમની પાસે બીજદાન કરાવશો નહીં.

(૨) અતિ ઠંડા બીજને પ્રવાહી કરવા માટે તેને ૩૫ થી ૩૭ ડિગ્રી સેન્ટિગ્રેડ તાપમાન વાળા પાણીમાં ૨૦ થી ૩૦ સેકન્ડ રાખવાથી જ યોગ્ય પરિણામ મળી શકે છે. બીજદાન કર્મચારીને થર્મોમીટર અથવા થો-મોનીટરનો ઉપયોગ કરવાનો આગ્રહ કરો.

(૩) પ્રજનન માટે સાંઠ/પાડાની પસંદગી રાજ્યની પશુ પ્રજનન નીતિ પ્રમાણે જ કરો.

(૪) કૃત્રિમ બીજદાન કરતા પહેલા પશુની યોનિને સાફ કરવા અને દરેક વખતે નવી શીથ વાપરવા બીજદાન કર્મચારીને જણાવો.

(૫) ૧૨ આંકનો ખાસ ટેગ પશુના કાને લગાવડાવી પશુની ઓળખ સુનિશ્ચિત કરો. જેના થકી પ્રજનનનો ખાતરી પૂર્વકનો રેકોર્ડ રાખવામાં અને ભવિષ્યમાં વધુ સારી સેવાઓ આપવામાં સુવિધા રહેશે.

(૬) બીજદાન કર્મચારીને પશુ સંબંધિત આવશ્યક જાણકારી આપો. જેથી વધુ સારી અન્ય સેવાઓ આપવામાં સુવિધા રહે.

કૃત્રિમ બીજદાનના ૩ મહિના પછી ગર્ભ પરિક્ષણ અવશ્ય કરાવો.

ઓગષ્ટ-૨૦૧૬

અષાઠ - શ્રાવણ ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
● પૂનમ ● અમાસ	૧ અષાઠ વદ - ૧૪	૨ અષાઠ વદ - ૩૦	૩ શ્રાવણ સુદ - ૧	૪ શ્રાવણ સુદ - ૨	૫ શ્રાવણ સુદ - ૩	૬ શ્રાવણ સુદ - ૪
૭ શ્રાવણ સુદ - ૫	૮ શ્રાવણ સુદ - ૬	૯ શ્રાવણ સુદ - ૬	૧૦ શ્રાવણ સુદ - ૭	૧૧ શ્રાવણ સુદ - ૮	૧૨ શ્રાવણ સુદ - ૯	૧૩ શ્રાવણ સુદ - ૧૦
૧૪ શ્રાવણ સુદ - ૧૧	૧૫ સ્વાતંત્ર્ય દિન શ્રાવણ સુદ - ૧૨	૧૬ શ્રાવણ સુદ - ૧૩	૧૭ શ્રાવણ સુદ - ૧૪	૧૮ રક્ષાબંધન શ્રાવણ સુદ - ૧૫	૧૯ શ્રાવણ વદ - ૧	૨૦ શ્રાવણ વદ - ૨
૨૧ શ્રાવણ વદ - ૩/૪	૨૨ શ્રાવણ વદ - ૫	૨૩ રાંધણ છઠ શ્રાવણ વદ - ૬	૨૪ શીતળા સાતમ શ્રાવણ વદ - ૭	૨૫ જન્માષ્ટમી શ્રાવણ વદ - ૮	૨૬ શ્રાવણ વદ - ૯	૨૭ શ્રાવણ વદ - ૧૦
૨૮ શ્રાવણ વદ - ૧૧	૨૯ શ્રાવણ વદ - ૧૨	૩૦ શ્રાવણ વદ - ૧૩	૩૧ શ્રાવણ વદ - ૧૪			

દિવસના ચોઘડીયા							રાત્રીના ચોઘડીયા						
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ
વિદેવ	વ્યઠ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ	વિદેવ	વ્યઠ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ
વ્યાલ	વુલ	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન	વેન	વ્યાલ	વુલ	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન	વેન
વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન
વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન
વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન
વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વુલ	વુલ	વ્યાલ	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વ્યાલ	વેન	વેન	વેન

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નસ્લ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

આંચળ/બાવલાની બિમારી (મસ્ટાઈટીસ) થી પશુઓને કેવી રીતે બચાવશો...

- ગાય/ભેંસને જે જગ્યાએ બાંધ્યા હોય તે જગ્યા સ્વચ્છ સૂકી રાખો.
- શક્ય હોય તો પશુને રાત્રે તથા દિવસે બાંધવાની જગ્યા અલગ રાખો જેથી તે જગ્યા સુકી રાખી શકાય
- ગાય/ભેંસને દોહતાં પહેલાં હાથ સાબુથી ધોઈ સ્વચ્છ કપડાંથી લૂછો તથા આંચળને પણ પાણીથી ધોઈ સ્વચ્છ કપડાંથી સાફ કરો.
- દોહવાની શરૂઆતમાં દરેક આંચળમાંથી બે થી ત્રણ ધાર અલગ દોહી ચકાસવું અને દૂધમાં કોઈ તકલીફ હોય તો દૂધ અલગ કરી ગાયની સારવાર કરાવવી.
- દોહવાની પ્રક્રિયા ૭ થી ૮ મીનીટમાં પૂર્ણ કરવી જેથી બાવલામાં દૂધ રહે નહીં અને દૂધ ઉત્પાદનમાં વધારો થાય.
- દોહવાની પ્રક્રિયા આંગળીઓની મદદથી કરવી. અંગૂઠાની મદદથી દોહવાથી આંચળને નુકશાન થાય છે.
- ગાય/ભેંસને દોહ્યા બાદ આંચળને મંદ પોટેશીયમ પર્મોગેનેટના દાવણથી/ સાફ ક્રીટ સ્પ્રેથી/બજારમાં મળતાં ટીટ ડીપથી સાફ કરો જેથી જંતુમુક્ત થશે.
- દોહ્યા બાદ ગાય/ભેંસ ઓછામાં ઓછી અડધો કલાક બેસે નહીં તે માટે ચારાનું નિરણ કરો. (દોહ્યા બાદ આંચળનું છીદ્ર થોડો સમય ખુલ્લુ રહે છે અને જીવાણુઓ આંચળમાં પ્રવેશી બિમારી નોતરી શકે છે.)
- દૂધાળા તથા વિચાણનો એક મહિનો બાકી હોય તેવી ગાય/ભેંસને બાંધવાની જગ્યાએ અડધો ફૂટ રેતી નાંખાવવી અને સમયાંતરે રેતી બદલી નાંખવી.
- જે ગાય/ભેંસને આંચળ/બાવલાની બિમારી હોય તેમને છેલ્લે દોહવાનું રાખવું તેમાંય બિમારીવાળા આંચળને છેલ્લે દોહવું.
- શિયાળામાં આંચળમાં ચીરા પડે તો હળદર અને માખણનો મલમ લગાવવાથી તેમાં ફાયદો થાય છે.
- જો દૂધમાં તકલીફ જણાય તો સારવાર જલ્દી કરાવવી તથા ૧૫ થી ૨૦ લીંબુનો રસ (દિવસમાં બે વાર) ખવડાવવાથી ફાયદો થાય છે.
- ગાય/ભેંસોમાં વિચાણ સમયે બાવલાનો સોજો જોવા મળે છે. તેમાં બાવલા ઉપર બરફ ઘસવાથી અથવા ઠંડા પાણીનો છંટકાવ કરવાથી ફાયદો થશે.
- બિમાર પશુનું દૂધ ખાવાના ઉપયોગમાં લેવું નહીં તથા વેચવું પણ નહીં.
- પશુને પ્રમાણસર મિનરલ મિક્ચર દરરોજ આપવામાં આવે તો બાવલાની બિમારી નિયંત્રણમાં લાવી શકાય છે.
- બાવલાની બિમારીથી ખૂબ ઉચું આર્થિક નુકશાન થાય છે જેથી તાત્કાલિક પશુચિકિત્સક પાસે દવા કરાવવાની વ્યવસ્થા કરો.

બાવલાની બિમારી નોતરે છે મોટી આર્થિક નુકશાની

સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૬

શ્રાવણ - ભાદરવા ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																												
	<table border="1"> <tr><th colspan="6">દિવસના ચોઘડીયા</th></tr> <tr><td>રવિ</td><td>સોમ</td><td>મંગળ</td><td>બુધ</td><td>શુક્ર</td><td>શનિ</td></tr> <tr><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>લાલ</td></tr> <tr><td>કિરેલ</td><td>કામ</td><td>કિરેલ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td></tr> <tr><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>લાલ</td><td>કિરેલ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td></tr> <tr><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>કિરેલ</td><td>લાલ</td><td>વેદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td></tr> </table>	દિવસના ચોઘડીયા						રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	લાલ	કિરેલ	કામ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	લાલ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	કિરેલ	લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	લાલ	કિરેલ	કિરેલ	લાલ	વેદ	અમૃત	વેદ	લાલ	<table border="1"> <tr><th colspan="6">રાત્રીના ચોઘડીયા</th></tr> <tr><td>રવિ</td><td>સોમ</td><td>મંગળ</td><td>બુધ</td><td>શુક્ર</td><td>શનિ</td></tr> <tr><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>લાલ</td><td>કિરેલ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td></tr> <tr><td>કિરેલ</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>લાલ</td></tr> <tr><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>લાલ</td><td>કિરેલ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>પુષ્પ</td></tr> <tr><td>પુષ્પ</td><td>વદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td><td>કિરેલ</td></tr> <tr><td>કિરેલ</td><td>લાલ</td><td>વેદ</td><td>અમૃત</td><td>વેદ</td><td>લાલ</td></tr> </table>	રાત્રીના ચોઘડીયા						રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	પુષ્પ	વદ	લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	કિરેલ	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	લાલ	લાલ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	કિરેલ	લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	લાલ	કિરેલ	કિરેલ	લાલ	વેદ	અમૃત	વેદ	લાલ		<p>● ૧</p> <p>શ્રાવણ વદ - ૩૦</p>	<p>૨</p> <p>ભાદરવા સુદ - ૧</p>	<p>૩</p> <p>ભાદરવા સુદ - ૨</p>
દિવસના ચોઘડીયા																																																																																																																		
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																													
અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	લાલ																																																																																																													
કિરેલ	કામ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ																																																																																																													
લાલ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	કિરેલ																																																																																																													
અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	કિરેલ																																																																																																													
લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ																																																																																																													
પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	લાલ	કિરેલ																																																																																																													
કિરેલ	લાલ	વેદ	અમૃત	વેદ	લાલ																																																																																																													
રાત્રીના ચોઘડીયા																																																																																																																		
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																													
પુષ્પ	વદ	લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ																																																																																																													
કિરેલ	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	લાલ																																																																																																													
લાલ	પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	કિરેલ																																																																																																													
અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ	વદ	કિરેલ																																																																																																													
લાલ	કિરેલ	અમૃત	વેદ	લાલ	પુષ્પ																																																																																																													
પુષ્પ	વદ	અમૃત	વેદ	લાલ	કિરેલ																																																																																																													
કિરેલ	લાલ	વેદ	અમૃત	વેદ	લાલ																																																																																																													
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦																																																																																																												
ભાદરવા સુદ - ૩	ભાદરવા સુદ - ૪	ભાદરવા સુદ - ૫	ભાદરવા સુદ - ૬	ભાદરવા સુદ - ૭	ભાદરવા સુદ - ૮	ભાદરવા સુદ - ૯																																																																																																												
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭																																																																																																												
ભાદરવા સુદ - ૯	ભાદરવા સુદ - ૧૦	ભાદરવા સુદ - ૧૧	ભાદરવા સુદ - ૧૨/૧૩	ગણેશ વિસર્જન ભાદરવા સુદ - ૧૪	ભાદરવા સુદ - ૧૫	ભાદરવા વદ - ૧																																																																																																												
૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪																																																																																																												
ભાદરવા વદ - ૨	ભાદરવા વદ - ૩	ભાદરવા વદ - ૪	ભાદરવા વદ - ૫	ભાદરવા વદ - ૬/૭	ભાદરવા વદ - ૮	ભાદરવા વદ - ૯																																																																																																												
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦																																																																																																													
ભાદરવા વદ - ૧૦	ભાદરવા વદ - ૧૧	ભાદરવા વદ - ૧૨	ભાદરવા વદ - ૧૩	ભાદરવા વદ - ૧૪	ભાદરવા વદ - ૩૦	<p>● પૂનમ</p> <p>● અમાસ</p>																																																																																																												

કોડિનાર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

નરલ સુધાર પ્રગતિનો આધાર

ભાવનગર ઓફિસ : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

ખરવા મોવાસા નોંતરે નુકશાન

- દૂધ ઉત્પાદકતા ઘટે
- ગામણ પશુ તરવાઈ જાય
- ગામણ થવામાં તકલીફ પડે
- જીભ ઉપર, પગની ખરીઓ વચ્ચે ચાંદા પડે
- બચાઓમાં ઉંચો મૃત્યુદર

દર વર્ષે ઓક્ટોબર-નવેમ્બર માસમાં રસીકરણ કરાવો

સરકારશ્રી તરફથી આ રસી વિના મૂલ્યે મુકવામાં આવે છે.
જે માટે નજીકના પશુ દવાખાનાનો સંપર્ક કરવો.

રસીકરણ કરાવો
પશુ બચાવો

રસીકરણ એટલે કે પાણી પહેલાં પાળ બાંધવી....

ગાય/ભેંસને જીવલેણ રોગોથી બચાવવા

રસીકરણ કરાવવું ખૂબજ જરૂરી છે.....

રસીકરણ કયા રોગો સામે, ક્યારે અને કોને કરાવવું જોઈએ ?

રોગનું નામ	રસીકરણ સમય	કોને રસીકરણ કરાવવું	રસીકરણ ન કરાવવાથી થતું નુકશાન
૧ ખરવા મોવાસા	દર વર્ષે ઓક્ટોબર-નવેમ્બર મહિનામાં	ચાર મહિનાથી મોટા વાછરડા/વાછરડી/પાડા/પાડી તથા ૭ મહિના સુધીની ગામણ ગાયો અને ૮ મહિના સુધીની ગામણ ભેંસોને	૧. પશુ ખરવા-મોવાસાથી પીડાય તો દૂધ ઉત્પાદનમાં કાયમી ઘટાડો થાય. ૨. ગાંભણ થવામાં તકલીફ પડે. ૩. વાછરડી/પાડીમાં મૃત્યુનો ઊંચો દર ૪. બળદની કાર્યક્ષમતામાં ઘટાડો થાય.
૨ ગળસૂંઢો	દર વર્ષે મે-જૂન મહિનામાં	ચાર મહિનાથી મોટા વાછરડા/વાછરડી/પાડા/પાડી તથા ૭ મહિના સુધીની ગામણ ગાયો અને ૮ મહિના સુધીની ગામણ ભેંસોને	૧. મૃત્યુ દર ૯૦% થી ૯૫%
૩ બ્રુસેલ્લીસીસ (ચેપી ગર્ભપાત)	જીવનમાં એકવાર	૪ થી ૮ મહિના સુધીની વાછરડી/પાડીઓને	૧. ગર્ભાવસ્થાના છેલ્લા સમયગાળામાં પશુ તરવાઈ જાય છે. ૨. તરવાયેલ પશુની મેલીના સંપર્કમાં આવેલ ઘાસ ચારો/પાણી બીજું પશુ આરોગે તો તેને પણ આ બીમારીનો ચેપ લાગે છે. ૩. ઉકાળ્યા વગર દૂધ પીવામાં આવે તો અથવા તરવાયેલ પશુની મેલીના સીધા સંપર્કમાં માણસ આવે તો તેને પણ આ રોગનો ચેપ લાગી શકે છે.

જન જનમાં બસ એક જ નારો, રસી મુકાવો પશુ ઉગારો..... પશુઓનો એક જ નારો, રસી મુકાવો અમને ઉગારો

ઓક્ટોબર-૨૦૧૬

આસો - કારતક ૨૦૧૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ
30 દિવાળી આસો વદ - ૩૦	31 નૂતન વર્ષાભિનંદન કારતક સુદ - ૧	● પૂનમ ● અમાસ	દિવસના ચોઠાડીયા રવિ સોમ મંગળ બુધ ગુરુ શુક્ર શનિ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ અમુક વેગ વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ	રાત્રીના ચોઠાડીયા રવિ સોમ મંગળ બુધ ગુરુ શુક્ર શનિ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ વક્ર વામ વિદેવે અમુક વેગ વામ પુનઃ વક્ર વામ	૧ નવરાત્રી આરંભ આસો સુદ - ૧	
૨ ગાંધી જયંતી આસો સુદ - ૧	૩ આસો સુદ - ૨	૪ આસો સુદ - ૩	૫ આસો સુદ - ૪	૬ આસો સુદ - ૫	૭ આસો સુદ - ૬	૮ આસો સુદ - ૭
૯ આસો સુદ - ૮	૧૦ આસો સુદ - ૯	૧૧ વિજયા દશમી (દશરા) આસો સુદ - ૧૦	૧૨ આસો સુદ - ૧૧	૧૩ આસો સુદ - ૧૨	૧૪ આસો સુદ - ૧૩	૧૫ આસો સુદ - ૧૪
૧૬ આસો સુદ - ૧૫/૧	૧૭ આસો વદ - ૨	૧૮ આસો વદ - ૩	૧૯ આસો વદ - ૪	૨૦ આસો વદ - ૫	૨૧ આસો વદ - ૬	૨૨ આસો વદ - ૭
૨૩ આસો વદ - ૮	૨૪ આસો વદ - ૯	૨૫ આસો વદ - ૧૦	૨૬ આસો વદ - ૧૧	૨૭ આસો વદ - ૧૨	૨૮ દાનતેરસ આસો વદ - ૧૩	૨૯ કાળી ચૌદસ આસો વદ - ૧૪

કોડિનાર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

આ મહિનામાં ખરવા મોવાસાની રસી મૂકાવવાનું ચૂકતા નહીં.

ભાવનગર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

નવજાત વાછરડી/પાડીનું પાલન પોષણ

ડેરી વિકાસ કાર્યક્રમની સફળતાનો આધાર

- બચ્ચાંની માવજત જ્યારે તે માતાના ઉદરમાં હોય ત્યારથી જ શરૂ કરી દેવી જોઈએ.
- જો પશુ દૂધ આપતું હોય તો વિચારના બે માસ અગાઉ તેને વસૂકી દેવું જેથી તેની તંદુરસ્તી જળવાઈ રહે અને ઉદરમાં રહેલ બચ્ચાંનો પૂરતો વિકાસ થઈ શકે.
- માતાના પેટમાં બચ્ચાંનો મહત્તમ વિકાસ ગાભણ અવસ્થાના છેલ્લા ત્રણ માસમાં થતો હોય છે તેથી આ સમય દરમિયાન પશુને પૂરતો સમતોલ આહાર આપવો. ઘાસચારાની સાથે સાથે ઓછામાં ઓછું ૪ કિ.ગ્રા. દાણ આ સમયે અવશ્ય આપવું.
- જ્યારે પશુ વિચાય ત્યારે નવજાત બચ્ચાંના નાક-મો માંથી ચીકણું પ્રવાહી દૂર કરવું ત્યારબાદ બચ્ચાંને તેની માતા આગળ મૂકવું જેથી તેને ચાટશે જેના કારણે બચ્ચાંમાં લોહીનું પરિભ્રમણ વધશે.
- બચ્ચાંની નાળને (દૂંટાને) એકથી દોઢ ઈંચ નીચેથી સ્વચ્છ સૂતરના દોરાથી બાંધવી અને બાંધેલા ભાગની નીચેથી કાપી લેવી તથા તેના ઉપર ટીચર આયોડીન લગાવવું.
- બચ્ચાંના જન્મબાદ અડધાથી બે કલાકની અંદર તેની માતાનું ધાવણ (ખીર) પાવું જે પ્રોટીન - વિટામીન યુક્ત હોવાથી બચ્ચાંમાં રોગ પ્રતિકારક શક્તિનો વિકાસ થશે. ઉપરાંત તે રેચક હોવાથી આંતરડામાં રહેલો મળ સરળતાથી બહાર આવી જશે.
- બચ્ચાંને દૈનિક તેના વજનનાં ૧૦ ટકા પ્રમાણે ખીર-દૂધની જરૂરીયાત હોય છે. સામાન્ય રીતે તાજા જન્મેલ બચ્ચાંનું વજન ૨૫ થી ૩૦ કિ.ગ્રા. હોય છે તેથી તેને ૨.૫ થી ૩ લીટર દૂધ-ખીર ૩ થી ૪ વખત પાવું જોઈએ.
- જન્મબાદ ૧૦ થી ૧૫ દિવસમાં કૃમિનો ડોઝ (પાર્થપરાઝીલ) આપવો ત્યારબાદ દર મહિને છ મહિનાની ઉંમર સુધી કૃમિનો ડોઝ આપતા રહેવું.
- એક મહિના બાદ બચ્ચાંને કુમળુ ઘાસ નીરવું તથા ક્રાફ સ્ટાર્ટર અથવા દાણ આપવાનું શરૂ કરવું.
- નાની વાછરડીઓ/પાડીઓને અપૂરતો આહાર આપવાથી પ્રથમ વિચાણની ઉંમર વધી જાય છે અને જીવનભરની ઉત્પાદકતાનું નુકશાન થાય છે.
- પાડી અથવા વાછરડી જેટલી ઝડપથી ૨૫૦ કિલો વજન પ્રાપ્ત કરશે તેટલી ઝડપથી વેતરમાં આવશે.

આજની વાછરડી, આવતીકાલની ઉત્તમ ગાય

નવેમ્બર-૨૦૧૬

કારતક - માગસર ૨૦૭૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																															
● પૂનમ ● અમાસ		૧ ભાઈબીજ કારતક સુદ - ૨	૨ કારતક સુદ - ૩	૩ કારતક સુદ - ૪	૪ કારતક સુદ - ૪	૫ લાલ પાંચમ કારતક સુદ - ૫																																																																																																															
૬ કારતક સુદ - ૬	૭ કારતક સુદ - ૭	૮ કારતક સુદ - ૮	૯ કારતક સુદ - ૯	૧૦ કારતક સુદ - ૧૦	૧૧ કારતક સુદ - ૧૧/૧૨	૧૨ કારતક સુદ - ૧૩																																																																																																															
૧૩ કારતક સુદ - ૧૪	● ૧૪ કારતક સુદ - ૧૫	૧૫ કારતક વદ - ૧	૧૬ કારતક વદ - ૨	૧૭ કારતક વદ - ૩/૪	૧૮ કારતક વદ - ૫	૧૯ કારતક વદ - ૬																																																																																																															
૨૦ કારતક વદ - ૭	૨૧ કારતક વદ - ૮	૨૨ કારતક વદ - ૯	૨૩ કારતક વદ - ૧૦	૨૪ કારતક વદ - ૧૧	૨૫ કારતક વદ - ૧૧	૨૬ કારતક વદ - ૧૨																																																																																																															
૨૭ કારતક વદ - ૧૩	૨૮ કારતક વદ - ૧૪	● ૨૯ કારતક વદ - ૩૦	૩૦ માગસર સુદ - ૧		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="7">દિવસના ચોઘડીયા</th> <th colspan="7">રાત્રીના ચોઘડીયા</th> </tr> <tr> <th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>બુધ</th><th>ગુરૂ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th> <th>રવિ</th><th>સોમ</th><th>મંગળ</th><th>બુધ</th><th>ગુરૂ</th><th>શુક્ર</th><th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>વિદેવ</td><td>વજ્ર</td><td>વેન</td><td>વ્યાલ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વિદેવ</td><td>વજ્ર</td><td>વેન</td><td>વ્યાલ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> <tr> <td>વ્યાલ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વ્યાલ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> <tr> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> <tr> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> <tr> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> <tr> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> <td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td><td>વૃક્ષ</td> </tr> </tbody> </table>	દિવસના ચોઘડીયા							રાત્રીના ચોઘડીયા							રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	વિદેવ	વજ્ર	વેન	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વિદેવ	વજ્ર	વેન	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ
દિવસના ચોઘડીયા							રાત્રીના ચોઘડીયા																																																																																																														
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																								
વિદેવ	વજ્ર	વેન	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વિદેવ	વજ્ર	વેન	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								
વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વ્યાલ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								
વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								
વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								
વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								
વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ	વૃક્ષ																																																																																																								

કોડિનાર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

આ મહિનામાં કૃમિનાશક દવાનો ડોઝ આપવાનું ચૂકતા નહીં.

ભાવનગર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨

સાબરમતી આશ્રમ ગૌશાળા, બીડજ

પો. લાલી, તા.જી. ખેડા, પીન-૩૮૭૧૨૦. (ગુજરાત)

ગીર-જાફરાબાદી ઓલાદ સુધારણા કાર્યક્રમ

રાષ્ટ્રીય ડેરી યોજના

મીનરલ મીક્ચર શા માટે ?

મીનરલ મીક્ચર એ ધરતીમાંથી ઉત્પન્ન થતા જુદા જુદા ધાતુઓના ક્ષારો કે જે કુદરતી રીતે જ વનસ્પતી, અનાજ, ફળ-ફળાદી વગેરે મારફતે શરીરમાં ગ્રહણ થાય છે. શરીરના જુદા જુદા અવયવો, અંગો વગેરેના બંધારણનું અનિવાર્ય તથા પાયાનું ઘટક છે. શરીરની જુદી જુદી ક્રિયાઓ માટે જરૂરી ઘટક છે.

મીનરલ મીક્ચર એટલે શું ?

મીનરલ મીક્ચર એટલે ધાતુના ક્ષારો કે કોઈ પણ પ્રાણીનું શરીર કે વનસ્પતી પોતાની રીતે પેદા કરી શકતું નથી. પરંતુ તે પૃથ્વી ઉપર કુદરતી રીતે પ્રાપ્ત થાય છે અને તે બે પ્રકારે શરીર માટે જરૂરી છે.

- (૧) મુખ્ય ધાતુના ક્ષારો કે જે શરીરને દૈનિક ધોરણે તથા વધારે માત્રામાં જરૂર પડે છે. દા.ત. કેલ્શીયમ, ફોસ્ફરસ, મેગ્નેશીયમ, સોડિયમ, પોટેશીયમ, સલ્ફર, કલોરીન વગેરે
- (૨) શુષ્ક ધાતુના ક્ષારો કે જે શરીરને ખાસ પ્રક્રિયા માટે તથા ખુબ જ સુક્ષ્મ પ્રમાણમાં જરૂર પડે છે. દા.ત. તાંબુ, ઝીંક, આયર્ન (લોહ તત્વ), કોબાલ્ટ, મેંગેનીઝ, આયોડિન, મોલીબ્ડેડમ, સેલેનીયમ, કોમીયમ, ફલોરીન, નીકલ વગેરે

આ બંને મુખ્ય ધાતુના ક્ષારો તથા સુક્ષ્મ ધાતુના ક્ષારોનું મીશ્રણ એટલે જ મીનરલ મીક્ચર

પશુ શરીરના જુદા જુદા કાર્યો સાથે સંકળાયેલ જુદા જુદા ધાતુના ક્ષારો

શરીરનાં કાર્યો	તેની સાથે સંકળાયેલ ધાતુના ક્ષારો
હાડકાનું બંધારણ	કેલ્શીયમ, ફોસ્ફરસ, મેગ્નેશીયમ, મેંગેનીઝ, ઝીંક
માંસપેસી	પોટેશીયમ, મેગ્નેશીયમ, સોડિયમ, કલોરીન, ઝીંક
શીંગડા, વાળ, નખ	ઝીંક, તાંબુ, સલ્ફર
ચેતાતંતુ તથા સંવેદનાવહન	સોડિયમ, પોટેશીયમ, કલોરીન, મેગ્નેશીયમ, કેલ્શીયમ
ચયાપચયની ક્રિયા	કેલ્શીયમ, ફોસ્ફરસ, કોબાલ્ટ, તાંબુ, મેંગેનીઝ, આયોડિન, ઝીંક, મોલીબ્ડેડમ, સેલેનીયમ
રોગ પ્રતિકારક શક્તિ, પ્રજનન કાર્ય	ફોસ્ફરસ, ઝીંક, આયોડિન, કોમીયમ, તાંબુ, સેલેનીયમ
દૂધ ઉત્પાદન	કેલ્શીયમ ફોસ્ફરસ
હોર્મોન પ્રદાલી	મેંગેનીઝ, ઝીંક, તાંબુ, લોહ
એન્ઝાઇમ પ્રદાલી	મેંગેનીઝ, ઝીંક, તાંબુ, લોહ
સ્કત ઉત્પાદન	તાંબુ, લોહ
વિટામીન ઉત્પાદન	કોબાલ્ટ
એનર્જી ઉત્પાદન	મેંગેનીઝ

નિયમિત રીતે મીનરલ મીક્ચર આપવાથી થતા ફાયદા

- * બચ્ચાનો ઝડપી વિકાસ અર્થાત પ્રથમ વિચાણે ઉંમર ઓછી.
- * નર તથા માદા જાનવરની પ્રજનન ક્ષમતામાં વૃદ્ધિ
- * બે વિચાણ વચ્ચે ગાળો ટૂંકો થાય છે.
- * દૂધની ગુણવત્તામાં તથા ફેટમાં વધારો થાય છે.
- * રોગ પ્રતિકારક શક્તિમાં વધારો થાય છે.
- * કુદરતી રીતે તંદુરસ્ત બચ્ચાને જન્મ આપે છે.

દૂધ સંઘ અથવા આદર્શ કંપનીના વ્યાજબી કિંમતના મીનરલ મીક્ચર ખરીદવાનો આગ્રહ રાખો.

ડીસેમ્બર-૨૦૧૬

માગસર - પોષ ૨૦૧૨

રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																																											
<p>● પૂનમ</p> <p>● અમાસ</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>રવિ</th> <th>સોમ</th> <th>મંગળ</th> <th>બુધ</th> <th>શુક્ર</th> <th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> <tr> <td>વધ</td> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> </tr> <tr> <td>વેગ</td> <td>અમુત</td> <td>વિદેવ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> <tr> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> </tr> <tr> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> <tr> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> </tr> <tr> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> </tbody> </table>	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	વેગ	અમુત	વિદેવ	કામ	સુખ	વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>રવિ</th> <th>સોમ</th> <th>મંગળ</th> <th>બુધ</th> <th>શુક્ર</th> <th>શનિ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>વધ</td> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> </tr> <tr> <td>વેગ</td> <td>અમુત</td> <td>વિદેવ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> <tr> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> </tr> <tr> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> <tr> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> </tr> <tr> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> </tr> <tr> <td>વિદેવ</td> <td>અમુત</td> <td>વેગ</td> <td>કામ</td> <td>સુખ</td> <td>વધ</td> </tr> </tbody> </table>	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ	વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	વેગ	અમુત	વિદેવ	કામ	સુખ	વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ			૧	૨	૩
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																																												
વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ																																																																																																																																												
વેગ	અમુત	વિદેવ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ																																																																																																																																												
સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ																																																																																																																																												
સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શનિ																																																																																																																																												
વધ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ	વિદેવ																																																																																																																																												
વેગ	અમુત	વિદેવ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ																																																																																																																																												
સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
વેગ	કામ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
કામ	સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ																																																																																																																																												
સુખ	વધ	વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ																																																																																																																																												
વિદેવ	અમુત	વેગ	કામ	સુખ	વધ																																																																																																																																												
				માગસર સુદ - ૨	માગસર સુદ - ૩	માગસર સુદ - ૪																																																																																																																																											
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦																																																																																																																																											
માગસર સુદ - ૫	માગસર સુદ - ૬	માગસર સુદ - ૭	માગસર સુદ - ૮	માગસર સુદ - ૯	માગસર સુદ - ૧૦	માગસર સુદ - ૧૧																																																																																																																																											
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭																																																																																																																																											
માગસર સુદ - ૧૨	માગસર સુદ - ૧૩	માગસર સુદ - ૧૪/૧૫	માગસર વદ - ૧	માગસર વદ - ૨	માગસર વદ - ૩	માગસર વદ - ૪																																																																																																																																											
૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪																																																																																																																																											
માગસર વદ - ૫	માગસર વદ - ૬	માગસર વદ - ૭	માગસર વદ - ૮	માગસર વદ - ૯	માગસર વદ - ૧૦	માગસર વદ - ૧૧																																																																																																																																											
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧																																																																																																																																											
નાતાલ																																																																																																																																																	
માગસર વદ - ૧૨	માગસર વદ - ૧૩	માગસર વદ - ૧૩	માગસર વદ - ૧૪	માગસર વદ - ૩૦	પોષ સુદ - ૧	પોષ સુદ - ૨																																																																																																																																											

કોડિનાર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૧

આ મહિનામાં આપનું પશુ વેતરમાં ના આવતું હોય તો પશુચિકિત્સકને અવશ્ય બતાવો.

ભાવનગર : ૭૦૪૬૭૮૮૮૦૨